

BAJAI HIRLAP

POLITIKAI LAP.

Megjelen minden csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetések és hirdetések Kazal József könyvnyomdájában vétetnek fel.

Felelős szerkesztő:

NEMES JÓZSEF dr.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fl. Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

A háboru legújabb hirei.

Budapest, március 26. Hivatalos jelentés. Kárpátokban a heves harcok tovább folynak. Ismételt orosz támadásokat úgy a nappali mint az éj folyamán visszavertük. Az általános helyzet változatlan. A Zaleszczykitól délre fekvő területen csapataink elfoglaltak 11 orosz támaszpontot és több mint 5000 oroszot elfogtak.

Orosz Lengyelországi és nyugatgaliciai arcvonalon tüzérségi harc folyik. A Sulejowtól délkeletre fekvő Paradies helység templomtornyát tüzezésünkkel fel kellett gyujtanunk, mert megállapítottuk, hogy az ellenségnek megfigyelő állomásul szolgált.

Budapest, március 27. Mindegyre hevesebbek a harcok a Kárpátokban. Döntés még nincs. A harcok hevességéből arra lehet következtetni, hogy az oroszok mindenáron siettetni akarják a fejleményeket, kiváltképpen annak a tervnek a végrehajtását, amely az elhajlott balszárnyuk kiegyenesítését célozza. Mérbetetlen emberáldozatot hoztak már ennek a törekvésnek az érdekében és ugylátszik, hogy még nagyobb áldozatokra is készek. Ezideig azonban leküzdhetetlen kemény ellentállásra találtak a szövetséges csapatoknál.

Budapest, március 27. Przemyslben a vár átadásakor 45 ezer hadiszolgálatásra kötelezett munkás volt, akik közül nagyrész magyar volt.

HÖFER altábornagy,

a vezérkar főnökének helyettese.

Miniszterelnök sajtóosztálya.

Budapest, márc. 27. A Balkán államok között — Szerbia kivételével — új szövetség megalakításának kísérlete folyik. Ez a szövetség nem lesz az a Balkán-szövetség amely után Oroszország vágyott s a Balkán-államokat képessé fogja tenni, hogy érdekeiket Oroszország nélkül — sőt esetleg Oroszország ellenére is — megvédelmezzék.

Védekezzünk itthon.

A francia és angol hatalmaknak a legnagyobb reménysege: a német szövetségünk és azzal együtt a mi kiéheztetésünk, élelmiszereink kimerülése. A kiéheztetésünk révén azon kényszerhelyzet elé óhajtanak minket állítani, hogy minden ellentmondás nélkül reánk diktálhassák saját békefeltételeiket, ami súlyosabb lenne a veszített csatáknál. Mert, hogy a harctéren nem győzhetik le a mi hősi csapatainkat és a szövetséges német falanxot, azt sokszorosan tapasztalták. Csakhogy nagy csalódás vár rájuk kiéheztetési, embertelen ábrándjuk terén is. Most már tudjuk, hogy a kiéheztetés veszélye nem fenyeget bennünket, sem a német birodalmat, míg élelmikészleteinket, melyek elég jelentősek, megvédehetjük és meg is fogjuk védeni magunk is, még pedig kellő beosztással, és ha becsületesen engedelmeskedünk az ország hatóságai előrelátó intézkedéseinek és nem akarunk a szomszéd rovására jobban élni, többet kívánva e nehéz időben magunknak, mint a szomszédnak. Ha derék katonáink nehéz küzdelmeire, szenvedéseire, veszélyeire gondolunk, melyek közepette legszebb kötelességüket utolsó leheletükig is teljesítik, akkor valóban nem kell ahhoz semmiféle önfeláldozás, hogy beérhessük erre az időre a kevesebb hussal, a kevésbé izletes kenyérrel. Ennyit mi is áldozhatunk a haza védelmében, mi itthonmaradottak, akiket a háboru még nem tanított meg a lemondásra, a türesre, a mi nem is olyan nagy, mint sokan gondolják és fokozódní se fog, mivel szerényebb életmód mellett el vagyunk látva elég bőven mindennel, amíg megéri újból a buzakalász és a termőföld meghozza friss gyümölcsseit. Meghozza az majd a kárpótlást azért is, amiről most esetleg le kell mondanunk, ha azt is lemondásnak lehet nevezni, szemben azon nagy problémákkal, melyek most megoldásra várnak és kell, hogy a mi javunkra oldhassanak meg.

Itt a rügyfakasztó tavasz, a természet ujjáébredése megindult, mi itthonlevők épenséggel nem vagyunk sajnálatraméltók, ha nem lesz minden oly bőségesen, mint békés időben volt. De aggodalomnak sincsen helye, mert van elegendő mindenből, ha valamelyest leszállítjuk igényeinket. Nem olyan baj az, ha nincsen a reggeli kávé mellett zsemlye és kifli az asztalunkon, mert harcosainknak igen gyakran még jóval kevesebbel is kell beérniük, pedig azok helyettünk is pazarolják erőiket, hősiességüket, esetleg vérüket is, hogy mi itthon megmaradhassunk a saját fészkeinkben. Oly keveset követelnek e nehéz és súlyos idők az itthonmaradottaktól: csakis a győzelembe vetett megingathatatlan hitet és étkezési igényeink lefokozását. És ezt ne teljesíthetnők mi, itthonmaradottak? Ez nem lehet! Ennél kevesebbet tölünk már kívánni sem lehet.

Özvegyek és árvák ellátása.

A harctéren elesett katonák özvegyei és árvái illetményének folyósítására vonatkozólag hivatalosan közlik:

Azon özvegyek és árvák ellátási illetményének folyósítása, akiknek férje illetve apja a harctéren elhalt, vagy a veszteségi lajstromban mint eltűnt van bejegyezve, a községi előjáróságok által szerkesztendő és a hadügyminiszterhez felterjesztendő kimutatások alapján történik.

Azon havidijasok és legénységi állományban levők, akik a hadszíntéren kívül eső kórházakban, vagy háziápolásuk ideje alatt haltak el, ezek hátramaradottjai az ellátási beadványukat, haláleseti bizonyítvány és halotti anyakönyvi kivonattal felszerelve az illetékes katonai póttettek — katonai nyilvántartási hatóságok — útján a hadügyminiszterhez terjesztik fel.

A folyamodványhoz okvetlen csatolni kell: Az ellenség előtt elesettek vagy egy év leforgása alatt megsebesülésük vagy a háboru fáradalmi következtében elhaltak hátramaradottai-

nál a csapattest parancsnoksága vagy az intézet előjárósága által kiállított igazolványt, amelyből minden kétséget kizáróan kitűnik, hogy az illető tényleg vagy az ellenség előtt esett el, vagy pedig megsebesülés avagy a háboru fáradalmi következtében halt el.

Ezen igazolvány kiegészítendő a kórházparancsnok vagy a kezelőorvos által kiállított bizonylattal. Éppen úgy tartoznak a legénységi állományban tartozó elhalt katonák özvegyei az esetleges keresetképtelen és vagyontalanságukat okmányokkal igazolni.

A szent-jánosi kápolnában.

Istenem, milliók vesznek, siralomvölgye lett a világ és az emberi jaj az egeket ostromolja — szabad-e nekem ma egy csendes bánatomat elmesélnem és a szentjánosi kápolna szomorúságát, mert egy az én bánatom az övével. A szentjánosi kápolna, — ismeri mindenki, — ott állott szerényen a Sugovica partján, közel a révházhoz úde, zöld ligetben, nyárfák között; az ár elől a domb védelmezte, mely mögött megbujt és a dom mögött a tarkára füstött község állott naiv primitívességével, sütkérezve déli napokon. — Holdas éjszakákon, a végtelen csöndben, melyben csak a Duna és a távoli malmok csöndes zúgása hallatszott, a kis liget, nyárfáival, melyeknek ezüst levelei között játszott a holdsugár, titokzatos pogány ligetnek tetszett, amelyet a boldog ókorban a faunok és szerelmes istennek látogaltak. (Ilyen ligetekben állították föl az első keresztény oltárokat s így került ide talán a kápolna is.) — Ez a kis liget, a kápolna a pár nyárfával sok embernek, kiket még ily szerény szépségek megilletnek, kedves helye volt. Egyike azoknak a pittoreszk sugovici képeknek, melynek örülnünk kellene, mellyel a természet ajándékozott meg, s melyet meg kell mutatni az érzéketleneknek, mint a csudálatos naplementét a Szentháromság mögött, mint a Sugovica festői kanyarulatát egy őszi napon a rozsdaszínű szurdok alatt mint szerény folyónk ezüstös vizét telihold éjszakáján, mikor a furcsa fahid szilhouetteje élesen rajzolódik ki és tükröződik vissza a vízben, mint valamely japán fametszet bizarr rajza Utomaro mestertől.

— Ma kopaszon, egy sivár, kipusztított lankáson áll a kis kápolna. A liget a nyárfákkal eltűnt. Kivégezték. A pár nyárfát, amely körülvette, érzéketlen kezek tövestül kivágták. Vajon kinek állt útjában ez a pár nyárfa, vagy kinek volt rá oly nagy szüksége? Nem lehetett volna az érzéketlen emberek pusztítását megakadályozni? Nem kellene vigyáznunk arra, hogy azt a pár természet szépségét szerény városunknak és környékének, amivel a természet ajándékozott meg, kíméljük?

Ma fantasztikus érdekek és kincsek pusztulnak. Champagne dus földjein hadak gáznak keresztül, a világ legelső székesegyházát rommá lövik, Belgiumban kincsek vannak veszendőbe, Galicia temető, Antwerpen milliő fáját kivágják hiu erőlködéssel és én

itt ime 8—10 vékony nyárfa miatt panaszkodom. Hisz nekünk nincsenek kincseink, csak pár szerény szépség, amivel a természet ajándékozott meg. Szelessük egy kicsit ezeket és vigyázzunk rájuk. (d.)

Az északi harcterről.

(B. V. geografus leveléből.) Az odesszai zászlóalj bekerítése. A parancsnok elfogatása. Beszélgetés bakáinkról. A csapatok élelmezése.

Tegnap volt az esemény, amit most leírok. A szembenefekvő meredeken felkapaszkodva lekötötte az odesszai gyalogzászlóalj figyelmét, míg hihetetlen emberfölötti küzködéssel sikerült az ellenség hátába kerülni. Mit tesz ez, azt elgondolni is nehéz. Egy elhibázott lépés, egy véletlen golyó, — a hó piros lesz alakatlan testek gurulnak le a sziklákon. Ez a kárpai karakter. Elláthatjuk bator bakáinkat mindennel, szobrot állíthat, emléktáblába vesheti minden elvérzett hőse nevet a város a haza, ez talán közelszem az érdem igazi méltányolása. Tisztelettel és hálaérzettel tekintünk fel minden gyalogos bajtársunkra, mi, akik az ezerszeres halállal néztünk szembe.

S—y alezredes az odesszai zászlóalj parancsnoka beszélte el nekem (úgy beszelt franciául, akár egy párisi,) hogy mily halál-megvető hősiességgel küzdöttek ellene csapataink s hogy hogyan sikerült elfogniok őket teljes tisztikarával s az egész zászlóaljával. Komoly és nagyműveltségű főtiszt csodálattal beszélt katonáinkról. (Kocsin két fogságunkba s a 15 tisztet én és két altisztünk kísértem a legközelebbi parancsnokságig.) Parancsa volt a . . . számú magaslatot utolsó emberig védeni. Az imént említett csapatunk egy része oldaltűzbe vette őket és 2 napi tűzérési harc után megtizedelt ellenfelet a másik rész hátba támadta. Összegyűjtötte tisztikarát az ellenséges zászlóalj parancsnoka s megállapították: előre nem térhetnek ki, oldalt meg oly sziklameredek volt, ahol lehetetlen lett volna visszavonulniok, (különben a mieink már ott is ,entváltak) s hátukban megjelentek bajonettjeink. — Borzasztó percek voltak ezek — mondotta a fogságba került parancsnok — a legénység megadta magát s nekünk csak a fogságba való követés maradt. A parancsnok resignáltan mondotta ezeket el. Azután nem kérdezősködtem, láttam, hogy megviselték őt az átélt események. Eddig a mi terepünkön sok ágyut, rengeteg gépfegyvert s 3 nap alatt legalább 5--6000 orosz foglyot vezettek el előttünk.

Nagyszerűen vagyunk élelemmel ellátva, — a hegyre mozdonyvasut s az összes utakon tábori vasut épült, — a hadtápvonal összes létesítményei technikai és szervezési tekintetből elsőrangúak: a nagyszerű szervezés és ellátás bámulatos,

Nyergelietnem kell. (most hozták a parancsot.)

E levél orosz népiszkolai füzet lapjai, — nagyon távorszerű — elnézésed kérem. B.

Adakozzunk

a bajai Vöröskereszt kórháznak

Muzsika.

Budapest, március 4.

Hangversenyen W.-vel, a zeneszerzővel találkoztam; egymás mellett ültünk és szemünk az összegyűlt arcok között kalandoztak ismerőst kutatva. Ezer kipirult arc nézett velünk szembe, türelmetlenül, muzsikára szomjasan. (A plakátok minden estére 2—3 zene-estét hirdetnek, a közönség még soha ennyire nem ostromolta a jegyirodákat és a termek zsuffolóság telvék.) Aztán az orchesterben felzendült Beethoven egy főségesen komor tónusu darabja. Az első akkordokra szemünk, melyek előbb kedves arcok tekintetei között kutattak, lehunyódtak és meghajolva ültünk, tenyerünkbe hajtott fejjel; a nagyszerű muzsika ránk nehezedett, lenyűgözött és valósággal lesujtva ültünk és megörnyedve es hangulatunk olyan volt mint a vezeplőké.

(Még sokáig ültünk így a Beethoven után és bizonyára emlékeztettünk arra az ocsó szentimentalizmus „gics” festményre valami Ballaestriertől, amelyik ott lóg minden Beethoven zenesmók szobájában.)

De barátom csöndesen megszóllalt.

— Hidd el, zene lesz egyetlen vigaszunk nekünk a nagy szerencsetelenség után.

Hosszu időre a művészetek között is egyetlen „buen retirónk”. Mert el kell rá készülnöd, hogy most már sem te, sem fiad, sem unokád életetekben másról sem fogtok hallani mint haboru . . . haboru . . . Evtizedeken keresztül erről fognak mesélni a regények és novellák, az újságok, a naplók és levelek és a rengeteg följegyzés, amely mind nyilvánosságot követel majd es elárasztja a könyvesboltokat. A szobraszk katonákat faragnak, az építész muzoleumot épít, a rajzoló háborus albumot illusztrál, a festő csataképeket fest a muzeumok és tárlatok számára. És nem lesz a művészetek között, csak a muzsika, melyben elkinzott lelkeddel megpihenhetsz, melyben a háboruból elvonatkozhatol. A muzsika! ehhez fogunk menekülni a háboru után gondolataink és kinzó emlékeink elől, a milliányi háborus vonatkozás elől, melyet megfogsz unni, a csömörlésig és gyűlölni, mint egy szörnnyű, véres emléket. És a megkinzott, elsanyargatott emberek milliő szomjazni fognak narkotikum után, hogy feledjenek, hogy Istenbe és Emberbe vetett hitük fölébredjék, amely megrendült bennük. Ti, vidéki borozók, cigány és vinkó mellet talán, mi a keserű wisky mellett és Beethovenal.

A csillárokat már eloltottuk, fölkeltünk és távoztunk az estében.

H I R E K.

— A főispán Ujvideken. Purgly Sándor dr. főispán kedd este Scultéthy Ferenc vármegyei alispán és Kleiner Lajos főispáni titkár kíséretében Ujvidékre érkezett, hogy az újvidéki járásban megszemlélje a hadiszolgáltatás érdekében és a háboruval kapcsolatosan tett közigazgatási intézkedéseket és a járás élelmisszükségletéről történt gondoskodást ellenőrizze. A főispánt és alispánt Baky Elek újvidéki főszolgabíró fogadta és kalauzolja. Purgly főispán három napra tervezi az újvidéki járásban való tartózkodását, amelyet arra használ fel, hogy az újvidéki

járás több községébe kiszáljon és személyes tapasztalatokat szerezzen. Amint értesülünk, Purgly Sándor főispán Miskolczy Imre dr. egészségügyi kormánybiztos kíséretében a járás közegészségügyi állapotairól is meggyőződést fog szerezni és néhány járványos községet, ugymint Urszent-vánt — hol himlőmegbetegedések fordultak elő, — felfogja keresni.

— **Helyreigazítás.** Ma kaptuk és készségekre adjuk a következő sorokat:

Teintetes Szerkesztő Ur!

Kérem e becses lapjának 24-ik számában megjelent Tóthvárady-Asbóth Ödön kapitány hősi haláláról szóló hirt megcáfolni, amennyiben tegnap értesített Meraszból, hogy jól érzi magát és még dgy hónapig ott marad.

Tisztelettel

özv. Natti Józsefné szül. Gaál Clotilde.

— **Halalozások.** Szabadkai tudósítónk telefonon jelenti: Szabadka városának ma két halottja van. Az egyik Mária Miklós dr. a szabadkai kir. törvényszéknek nyug. bírója, aki nemrégiben a kir. ítélőtáblai bírói címmel vonult nyugalomba. Marián bíró már egy éve betegeskedett, nyelvrákban szenvedett és a kínos betegségnek ma reggel esett áldozatul. A kiválóan képzett és humánus gondolkodásáról ismert bírónak halála általános mély részvétet keltett. — Ugyancsak mély részvétet támasztott Szabadkán dr. Günther József Szabadka város főorvosának ma bekövetkezett halála. Günther József dr. az ismeretes afférből folyólag történt felüggesztése óta súlyos beteg lett, tüdővész támadta meg szervezetét, amely az élete delén álló férfit sirba döntötte. Tragikus sorát Szabadka város társadalmá mélyen fájlalja.

— **Adomány.** Heller Richard polg. iskolai igazgató névnapi megváltás címén a hadsegélyző alapa 25 koronát adományozott.

— **A jövedelmi hadiadó** kivetésére kiküldött bizottság a mai nap befejezte működését.

— **A földadó és házadó** kivetésével a városi adóügyi osztály elkészült és a kivetést jóváhagyás végett már felterjesztette a kir. pénzügyigazgatóságához.

— **Bajai ifjak Przemyslben.** Városunk fiai közül majdnem másfélszázan voltak az ostromlott várban. Katonák, iparosok, munkások. A várban levő tiszték között tudomásunk szerint a következő bajai származású tiszték vannak: dr. Fehérváry Dezső tüzérhadnagy, Gebhart Rezső kadnagy, Scherer Károly hadnagy, Schmidt Akos főhadnagy, dr. Loránt Rezső, dr. Gál Imre ezredorvos. Remélhető, hogy a foglyok lajstromozása után megnyugtató hírek érkehetnek felőlük, ami hozzátartozóik kinzó bizonytalanságát eloszlathatja.

— **A tavaszi vetési és szőlőmunkák elvégzésére a katonáknak engedélyezett két heti szabadságot** a hadügyminiszter rendeltére a katonai parancsnokságok a különleges helyi éghajlati és gazdasági viszonyok figyelembevételével egy-egy vármegye területére a vármegyék alispánjaival egyetértőleg állapítják meg. Bács-Bodrog vm. alispánja ma táviratilag értesítette városunk polgármesterét, hogy a szabadságolás kezdete a megye területére vonatkozólag a katonai parancsnoksággal egyetértőleg f. hó 29-ére állapított meg.

— **Konyhakertészet a bajai határban.** A bolgárok szorgalmáról és élelmességéről ta-

nuskodik Angel Cz. Gogeff bolgár kertésznek vállalkozása, aki Regeisz Keresztélynek a bajai határban fekvő 163 kis holdas tanyáját haszonbérbe vette. Örömmel regisztráljuk e hirt, mivel a vállalat előreláthatólag a bajai piac élelmészeti nehézségeinek könnyítését fogja eredményezni.

— **A Macsva víz alatt.** Szerajevóba érkezett megbízható jelentések szerint Szerbiát újabb csapás érte: a tartós esőzések következtében a folyók nagy része kilépett medréből s a Macsva nagy területen víz alatt áll. Az áradás, amely a magyar és bosnyák határszérlől is látható, igen nagy pusztítást okozhatott a vetésekben és gyümölcsökben.

Főmunkatársak:

DEZSŐ ALAJOS és Dr. BERNHART SÁNDOR.

Nyílt-tér. *)

Évszázadok óta ismert

MATTONI FÉLE

GISSHÜBLER

természetes gyógyvíz

SÁVANYUVÍZ

A nagy égetés

segítő gyógyító tényező

Karlsbad, Marienbad, Franzensbad stb. kúráknál; mindig ténylegesen bevált.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Kiadó lakás.

Szent Antal-utca 29. sz. ház, mely áll 5 szoba, üvegezett folyosó, konyha, éléskamara, pince, istálló, különálló cselédlakásból, az összes mellékhelyiségekkel együtt

május hó 1-ére kiadó.

Ügynökök

kik a 6% magyar hadikölcsön kedvező fizetési feltételek mellett eladásával magas jutalék, valamint nagy különhonorárium biztosítása mellett foglalkozni akarnak, adjanak ajánlatot

SCHACK EDE bankház részére
BUDAPEST,
VIII. Prater-utca 59/c.

Eladó ház!

Nehai Körösfői József tulajdonát képezett Sip utca 14-ik számú ház, tartalmaz 3 szoba, konyha, mellékhelyiséget szabad kézből előnyös feltételek mellett a z o n n a l eladó.

Értekezhetni
Odobassich Gyula közgyámnál
Árpád-utca 44. szám.

ÉRTESÍTEM

a zongorák iránt érdeklődő mélyen tisztelt közönséget, hogy

HAAS MIKSA UR

ZONGORA-, PIANINO-

és cimbalom-raktára

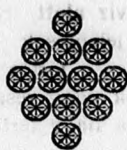
tulajdonomban ment át s az igen előnyös vételnél fogva e hangszereket oly olcsó áron bocsájtom áruba, mint aminőért zongorát, pianinot nem árusítottak még soha.

E hangszereket esetleg bérbe is kiadom.
Kérem az érdeklődők szives támogatását s vagyok tisztelettel

ifj. Wagner Antal.

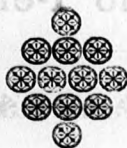
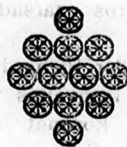
Ügyvédek

Papir- és írószer-kereskedés. :: Könyvnyomda.

KAZAL J. - BAJA. -

Vörösmarty Mihály-ú. 6. .... TELEFON 45. ....

Könyvnyomdai munkák készítése a legizlésebb kivitelben. Ügyvédi - és községi nyomtatványraktár. -

